

*Lysimachia minoricensis* (Rodríguez, 1878)

Nom comú: *Lisimàquia menorquina*

Classe: **Magnoliopsida**

Ordre: **Ericales**

Família: **Primulaceae**

### **BIOLOGIA DE LA CONSERVACIÓ**

Planta herbàcia acaule que es sol comportar com a hemicriptòfit. Les fulles estan disposades en una roseta basal i són allargades de color verd fosc amb els nervis marcats de color platejat a la part superior. El revers està tenyit de porpra, característica de molts endemismes de les Balears. Les flors són petites, axil·lars de color verd groguenc. La floració es produeix des de finals de primavera fins l'estiu. Tota la planta desprèn una olor desagradable quan es toca.

Aquest endemisme menorquí actualment es troba extingit en el medi natural i només es conserva com a planta cultivada en jardins botànics i col·leccions particulars. Per tant, en el Llibre Vermell de la Flora Vascular de les Illes Balears està classificat com Extint en estat silvestre (EW) segons els criteris UICN (2001). Per aquesta mateixa situació excepcional està legalment protegida pel Catàleg Nacional d'Espècies Amenaçades i pel Conveni de Berna.

Originàriament aquesta espècie va ser descrita pel botànic menorquí J.J. Rodríguez de Son Boter, dins el barranc de Sa Vall (Menorca). No es coneix amb exactitud el punt concret on hi era, ni el moment en que es va extingir (probablement entre els anys 1926 i 1950), ni tampoc les causes. Tanmateix, la història d'aquesta planta és certament curiosa: l'any 1926 fou recol·lectada al medi natural per darrera vegada i les llavors plantades al Jardí Botànic de Barcelona. Durant l'abandonament que aquest patí a la Guerra Civil se li va perdre la pista, i això va fer pensar en l'extinció definitiva però, curiosament, uns anys després, la planta va reaparèixer subespontàniament dins les instal·lacions però a un lloc diferent. Aquesta situació de desaparicions sobtades i noves retrobades es va repetir algunes vegades. Des de la confirmació de la seva extinció a la natura l'any 1959, s'han realitzat nombrosos intents de reintroducció tant a la localitat original com en altres indrets amb una ecologia semblant (barrancs de Sa Vall, Trebalúger i Algendar) que han resultat infructuosos. Aquesta és una més de les singularitats del tàxon: malviu a les localitats naturals introduïdes però es desenvolupa perfectament als Jardins Botànics i particulars!

---

**Autor text: Fraga, P. (Institut Menorquí d'Estudis); i Ramos, I. (Servei Protecció d'Espècies)**

Corologia: **Extint en estat silvestre**

Tendència: **Extint**

Nivell d'amenaça: **Extint en estat silvestre**

Categoria de protecció: **En perill d'extinció (RD 139/2011)**